رئیس اداره بیماری‌های قابل پیشگیری با واکسن وزارت بهداشت تشریح کرد:

همه آنچه که باید درباره واکسن کرونا بدانیم

■ رئیس اداره بیماری‌های قابل پیشگیری با واکسن وزارت بهداشت ضمن ارائه آخرین اخبار درباره واکسن کرونا، تاکید کرد: حتی کسانی که واکسن می‌زنند، نمی‌توانند بلافاصله ماسک زدن و سایر اقدامات پیشگیرانه را کنار بگذارند و نباید فراموش کنیم رعایت اصول حفاظتی همچنان اولویت اصلی خواهد بود.

گروه تغذیه و سلامت – دکتر سید محسن زهرایی با اشاره به اینکه عوامل بیماری‌زای عفونی متعدد وقتی وارد بدن انسان می‌شوند شروع به تکثیر کرده و سپس به بافت‌ها و اندام‌های بدن گسترش یافته و سبب آسیب عملکرد اعضای مختلف در بدن می‌شوند، گفت: این اختلال عملکرد به شکل‌های مختلف خود را نشان می‌دهد و مشخص می‌کند که فرد، بیمار شده است و نشانه‌های بیماری مانند تب، بی‌اشتهایی، سردرد، اسهال، سرفه و تنگی نفس ظاهر می‌شوند. از طرف دیگر سیستم ایمنی بدن بر اساس ماهیت خود شروع به مقابله می‌کند و تغییراتی می‌کند تا بتواند جلوی انتشار بیشتر بیماری را بگیرد. آماده شدن سیستم ایمنی برای جلوگیری از رشد عامل بیماری به طور معمول حدود ۱۰ روز طول می‌کشد. بنابراین؛ فرصت از دست رفته و بیماری آنقدر پیشرفت کرده که دیگر دیر شده و بیماری بروز کرده است. وی افزود: در بسیاری از بیماری‌های عفونی اگر فرد از بیماری بهبود یابد، سیستم ایمنی به دلیل حافظه ایجاد شده در دفعات بعد که آن عامل بیماری‌زا بخواهد وارد بدن شود خیلی سریع فعال می‌شود و قبل از اینکه دیر شود و بیماری پیشرفت کند، خیلی سریع سبب نابودی عامل بیماری‌زا شده و فرد سالم می‌ماند. در گذشته که واکسنی وجود نداشت انسان‌ها مبتلا به بیماری می‌شدند و تعداد زیادی از آنها جان می‌باختند یا دچار معلولیت می‌شدند و مابقی که بهبود پیدا می‌کردند ممکن بود نسبت به آن بیماری تا مدتی یا برای همه عمر مصون و ایمن شوند.

واکسن؛ راهی آسان برای در امان بودن از بیماری‌ها

وی با اشاره به اینکه واکسن‌ها حاصل پیشرفت علم و دانش هستند، تاکید کرد: واکسن‌ها با روش‌های بسیار دقیق عامل بیماری‌زا را تغییراتی می‌دهند که نتوانند سبب بیماری شوند، ولی خاصیت تحریک سیستم ایمنی را داشته باشند. در این حالت وقتی برای فردی واکسن تجویز می‌شود، به سیستم ایمنی فرد فرصت داده می‌شود تا خودش را آماده کند و حافظه ایمنی ایجاد کند تا اگر در روزها یا ماه‌های آینده با عامل بیماری‌زای اصلی مواجه شد، به سرعت جلوی تکثیر و بیماری‌زایی آن را بگیرد و فرد همچنان سالم بماند. این اصل اساسی در ایجاد مصونیت و ایمنی انسان است. زهرایی خاطرنشان کرد: تجربه کرونا نشان داد که برای رسیدن به ایمنی و مصونیت طبیعی باید تلفات و مرگ و میر بسیار بدهیم تا بعد از چند سال به تدریج بیماری کاهش یابد ولی با واکسیناسیون وسیع می‌توانیم جلوی پیشرفت و گسترش بیماری را بگیریم و سلامت جامعه را حفظ کنیم.

ایمنی واکسن‌ها چگونه تایید می‌شود؟

وی با تاکید بر اینکه تولید واکسن یک کار بسیار دقیق و پیچیده علمی است که تحت نظارت و رعایت پروتکل‌های دقیق انجام می‌شود، تصریح کرد: محققین بعد از مطالعه دقیق روی عامل بیماری و شناخت نحوه بیماری‌زایی آن و یافتن بهترین حالت برای تحریک سیستم ایمنی بدن انسان، کار آزمایش نمونه تحقیقاتی واکسن را در آزمایشگاه انجام می‌دهند. در صورتی که نتایج رضایت بخش بود مطالعه روی نمونه‌های حیوانی طبق استانداردهای تعیین شده انجام می‌شود. نمونه‌هایی که بتوانند تایدیه های اثربخشی و تحریک مناسب سیستم ایمنی در حیوان و بی‌خطر بودن را کسب کنند، موفق می‌شوند مجوز ورود به مرحله مطالعات انسانی را دریافت کنند.

در نهایت طی چند مرحله آزمایش و واکسن زدن به افراد داوطلب و رعایت دقیق مرحله به مرحله، یک واکسن می‌تواند به دنیا معرفی شود. زهرایی افزود: دستگاه‌های نظارتی متعددی داخل و خارج از کمپانی تولید کننده واکسن وجود دارند که بر رعایت ضوابط و نتایج مرحله به مرحله نظارت دارند. بسیاری از اوقات ده‌ها نمونه تحقیقاتی واکسن در حین طی مراحل مختلف تولید کنار گذاشته می‌شوند و دلیل آن عدم توانایی در اثبات اثربخشی کافی و یا بی‌خطر بودن است. در کشورمان تمامی واکسن‌های تولید داخل و یا وارداتی از همین کانال‌های نظارتی عبور می‌کنند و سازمان غذا و دارو در نهایت تاییدیه و مجوز مصرف واکسن‌ها را صادر می‌کند. وی با بیان اینکه برخی واکسن‌ها باید در چند مرحله تزریق شوند درباره چرایی این موضوع، گفت: طی مراحل مطالعاتی مشخص می‌شود که سیستم ایمنی بدن برای اینکه به اندازه کافی تحریک شود و برای مدت طولانی فعال بماند و سبب مصونیت طولانی در انسان شود باید در فواصل زمانی بیش از یک نوبت تجویز شود. برخی واکسن‌ها مثل واکسن ب ث ژ (برای بیماری سل) و یا واکسن سرخک با یک یا ۲ نوبت کفایت می‌کنند اما برخی دیگر از واکسن‌ها برای تحریک قوی و طولانی مدت، نیاز به تکرار دارند مثل واکسن خوراکی فلج اطفال یا واکسن دیفتری، کزاز و سیاه سرفه.

واکسن های در حال ساخت علیه کرونا در مناطق مختلف دنیا، از چه نوعی هستند؟

وی با اشاره به اینکه طی ماه‌های گذشته محققین تولید واکسن از همه روش‌های مختلف، کار بر روی ویروس کرونا را آغاز کردند تا هر چه سریعتر به واکسن موثر علیه این بیماری دسترسی به وجود آید، تصریح کرد: در حال حاضر بیش از ۲۰۰ شرکت تحقیقاتی علمی در کشورهای متعدد در حال تحقیق و تولید واکسن هستند. برخی از شرکت‌ها موفقیت بیشتری داشته و توانسته‌اند به مراحل مطالعات انسانی نیز برسند و از ابتدای تابستان ۱۳۹۹ کارآزمایی‌های بالینی روی انسان آغاز شده است. قابل توجه است که فقط واکسن‌های ژنتیکی نیاز به زنجیره سرمای مخصوص در دمای زیر صفر درجه سانتیگراد دارند و بقیه واکسن‌ها می‌توانند در دمای معمول یخچال همانند سایر واکسن‌های موجود استفاده شوند.

آخرین خبرها از مطالعات تولید واکسن کرونا در ایران

وی گفت: تا اول دی ماه فقط یک شرکت تاییدیه سازمان غذا و دارو برای شروع مطالعه بالینی فاز اول را دریافت کرده است. واکسن مورد بررسی از نوع ویروس غیرفعال شده است و در دو نوبت به فاصله ٤ هفته تزریق می‌شود. در فاز اول مطالعات بالینی، هدف تایید بی‌خطری واکسن و در ضمن بررسی ایمنی زایی آن است. تعداد افراد مورد بررسی در مطالعات فاز اول حدود ۵۰ نفر هستند که در صورت تایید نتایج، فاز دوم مطالعه با جمعیت بیشتر آغاز خواهد شد. پنج شرکت ایرانی دیگر در حال انجام مطالعات فاز قبل بالینی هستند و انتظار می‌رود در نیمه اول دی ماه حداقل یکی از آنها مجوز شروع فاز اول مطالعه بالینی را دریافت کند.

زهرایی با اشاره به اینکه واکسن‌ها طی مراحل ساخت روی تعدادی از انسان‌ها آزمایش می‌شوند، افزود: همه داروها و واکسن‌ها باید برای اثبات اثربخشی و بی‌خطر بودن بعد از طی مطالعات آزمایشگاهی و حیوانی، وارد مرحله مطالعات انسانی و آزمایش روی تعدادی از انسان‌ها می‌شوند. این مطالعات معمولا در ۳ مرحله انجام می‌شود و تعداد افراد داوطلب از جمعیت محدود ۳۰ تا ۵۰ نفر در مرحله اول به تدریج تا ۲۰ تا ٤۰ هزار نفر در مرحله سوم ادامه می‌یابد. اساسا دارو و یا واکسنی که روی انسان آزمایش نشده باشد هیچ اطمینانی از اثربخشی و بی‌خطری آن وجود ندارد و به هیچ وجه اجازه توزیع و مصرف پیدا نخواهد کرد.

سابقه ۱۰۰ ساله تولید واکسن در ایران

وی با بیان اینکه کشورمان پیش از این سابقه‌ای در تولید واکسن داشته است، ادامه داد: انستیتو پاستور ایران و موسسه تحقیقات واکسن و سرم‌سازی رازی نزدیک به یکصد سال سابقه در تولید انواع واکسن‌های دامی و انسانی دارند و بسیاری از واکسن‌هایی که در دوران کودکی تزریق می‌شود در داخل کشور تولید می‌شوند. علاوه بر این در دهه اخیر سرمایه گذاری مناسبی برای ورود بخش خصوصی به امر تولید واکسن انجام شده و در زمینه تولید واکسن کرونا در ایران، هم بخش دولتی و هم بخش خصوصی فعال هستند.

عوارض احتمالی واکسنها

وی درباره عوارض احتمالی تزریق واکسن، گفت: بر خلاف داروها که در افراد بیمار استفاده می‌شوند، واکسن‌ها معمولا فراورده‌هایی هستند که در افرادی که تاکنون مبتلا به آن بیماری هدف خاص نشده‌اند، استفاده می‌شوند تا در آینده یا به آن بیماری مبتلا نشوند و یا اگر مبتلا شدند به انواع خیلی خفیف آن را مبتلا شوند. بنابراین تلاش می‌شود که کمترین میزان خطر و عوارض را برای گیرندگان واکسن داشته باشند. در طی مطالعات بالینی، بی‌خطری و اثربخشی واکسن‌ها به دقت مورد بررسی قرار می‌گیرد. پروتکل‌های دقیق و ضوابط فنی پیچیده بر فرایند تولید واکسن اعمال می‌شود تا حداکثر اطمینان از تولید واکسن موثر و بی‌خطر فراهم شود. زهرایی ادامه داد: نکته‌ای که باید در نظر داشت این است که واکسن سبب تحریک سیستم ایمنی انسان می‌شود. بنابراین همین امر سبب بروز برخی واکنش‌های ناخواسته و یا عوارض پس از واکسیناسیون می‌شود. شایع‌ترین عوارض پس از واکسیناسیون عبارتند از تب، درد، قرمزی و سفتی مختصر محل تزریق. خوشبختانه این عوارض معمولا بسیار زودگذر و خودبخود بهبودیابنده هستند. موضوع مهم که باید در استفاده از واکسن ها به آن توجه کنیم این است که فواید آنها در حفظ سلامت ما صدها برابر بیش از عوارض احتمالی واکسیناسیون و یا خطر انجام ندادن واکسیناسیون و ابتلا به بیماری است. وی با اشاره به اینکه در موارد خیلی نادر ممکن است برخی عوارض تزریق واکسن با شدت بیشتر هم رخ دهد، تصریح کرد: ممکن است علت برخی از آنها مرتبط با واکسن باشد. ولیکن باید توجه کرد که در صورت عدم استفاده از واکسن، خطرات و عوارض بیماری بسیار شدیدتر و بیشتر است. از عوارض بسیار نادر می‌توان به احتمال بروز واکنش حساسیتی شدید (آنافیلاکسی) اشاره کرد که قابل پیش‌بینی نیست و بر حسب اتفاق ممکن است به دنبال مصرف هر نوع ماده غذایی و یا دارویی رخ دهد. به طور متوسط احتمال بروز این عارضه یک در یک میلیون نفر رخ می‌دهد که عموما در دقایق اول بعد از دریافت دارو یا واکسن رخ می‌دهد. به همین علت به افراد توصیه می‌شود حدود ۱۵ تا ۲۰ دقیقه بعد از واکسیناسیون در محل تزریق واکسن بمانند.

وی در پاسخ به این سوال که آیا وزارت بهداشت روشی برای بررسی و پیگیری عوارض احتمالی واکسیناسیون دارد یا خیر؟، گفت: دستورالعمل مراقبت از عوارض احتمالی بعد از واکسیناسیون در همه دانشگاه‌های علوم پزشکی به کارکنان بهداشتی آموزش داده شده است و هر گونه عوارض احتمالی ثبت و بر حسب شدت آن مورد بررسی قرار می‌گیرد تا رابطه علیتی آن با واکسیناسیون بررسی شود. بسیاری از موارد عوارض جدی که منجر به بستری در بیمارستان می‌شوند ارتباطی به واکسیناسیون ندارند.

واکسن کرونا تاکنون عوارض جدی نداشته است

زهرایی درباره نگرانی از بروز عوارض واکسیناسیون در مورد واکسنهای کرونا، اظهار کرد: در مورد واکسیناسیون کرونا باید توجه کرد که نگرانی‌های مردم و جامعه پزشکی به دلایلی مثل اینکه واکسن جدید است و هنوز در کشورهای مختلف میلیون‌ها دوز آن استفاده نشده و اطلاعات وسیعی در مورد عوارض احتمالی آن در استفاده وسیع میلیون‌ها نفر وجود ندارد، است. ثانیا واکسیناسیون کرونا جمعیت زیادی را در طی مدت نسبتا کوتاهی تحت پوشش خواهد برد؛ مثلا ۱۰ میلیون نفر طی یک دوره دو ماهه واکسن تزریق می‌کنند. لذا ممکن است عوارض خیلی نادر که در هر صد هزار نفر یک مورد است به شکل تجمعی بروز کرده و نگرانی ایجاد کند. همچنین گروه هایی که واکسن کرونا دریافت می‌کنند در بسیاری از اوقات افرادی هستند که دارای بیماری‌های زمینه‌ای پرخطر هستند و یا از افراد سالمند هستند که به طور معمول در ریسک بالاتر بروز بیماری‌های مختلف و بستری شدن در بیمارستان هستند. حال وقتی اقدام به تزریق واکسن در این جمعیت در تعداد وسیع و دوره زمانی کوتاه کنیم هر بیماری که در این‌ها بروز کند و منجر به بستری در بیمارستان شود، ممکن است مردم را نگران عوارض ناشی از واکسیناسیون کند. این رویداد گریز ناپذیر است؛ اما در مورد واکسن‌های کووید۱۹ در اکثریت کسانی که این واکسن ها را دریافت کرده‌اند، تاکنون عارضه شدیدی گزارش نشده است.

برای تهیه واکسن چه اقداماتی انجام داده‌ایم؟

وی درباره اقداماتی که برای تامین واکسن کرونای مورد نیاز کشور انجام شده است، گفت: تلاش برای عضویت در شبکه بین المللی تسهیل دسترسی به واکسن کرونا که به کووکس معروف است یکی از اقدامات مهم ما است. هدف این سازو کار دسترسی عادلانه کشورها تا سطح ۲۰ درصد جمعیت هر کشور به واکسن تا انتهای سال ۲۰۲۱ میلادی است. البته پیگیری عقد قرارداد مستقیم با شرکت‌های تولید کننده واکسن در کشورهای مختلف هم در دست اقدام است.

در کنار تلاش‌های ذکر شده، محققین داخلی نیز در حال تلاش برای ساخت و تولید واکسن کرونا هستند که تا ابتدای دی ماه ۱۳۹۹ یک شرکت مطالعه بالینی در فاز اول را شروع کرده است و اگر مراحل مطالعه همگی با موفقیت به پیش برود ممکن است در انتهای فصل بهار امکان دسترسی به واکسن داخلی نیز میسر باشد. انتظار می رود تا نیمه دی ماه ۱۳۹۹ حداقل یک تولید کننده داخلی دیگر هم مجوز آغاز مطالعه بالینی در انسان را دریافت کند.

زهرایی ادامه داد: هر چه تعداد بیشتری از مردم واکسن دریافت کنند سبب پاک شدن سریع تر کشور از بیماری و کاهش خطر بیماری کروناویروس می‌شود. در شرایط واقعی به دلیل محدودیت منابع واکسن، امکان واکسن زدن همه افراد در کشورهای مختلف دنیا و ایران وجود ندارد ولی اگر بیش از ۷۰ درصد جامعه نسبت به بیماری مصون شوند، خودبه خود سبب کاهش انتقال ویروس بیماری شده و حتی افرادی که واکسن نزده باشند نیز از واکسیناسیون سایرین به شکل غیر مستقیم سود خواهند برد.

واکسن کرونا؛ پُلی برای بازگشت به زندگی عادی

وی با تاکید بر اینکه تنها راه پیشگیری از کرونا، واکسیناسیون نیست، اظهار کرد: طی ماه‌های گذشته نشان داده شده که رعایت توصیه‌های بهداشتی مانند استفاده از ماسک مناسب، رعایت نکات بهداشتی در محل زندگی، فاصله گذاری اجتماعی و پرهیز از اجتماعات و شستن دست‌ها تا حد بسیار زیادی در پیشگیری از ابتلا به کرونا موثر بوده‌اند، ولی باید توجه کرد که ادامه این راه‌ها عملا زندگی مردم را با مشکل جدی مواجه ساخته و لطمات اقتصادی فراوان به همراه داشته است. علاوه بر این محدودیت‌های ذکر شده از نظر ارتباطات عاطفی و سلامت روانی خانواده‌ها نیز آسیب زیادی ایجاد کرده است و مشخص است که این روش‌ها را نمی‌توان چند سال ادامه داد و لذا با واکسیناسیون امید داریم که طی چند ماه بتوان به زندگی معمولی برگشت.

اولویت دریافت واکسن کرونا با چه کسانی است؟

رئیس اداره بیماری‌های قابل پیشگیری با واکسن وزارت بهداشت گفت: بررسی اطلاعات ماه‌های قبل در سراسر دنیا و همچنین کشور خودمان نشان می‌دهد که گرچه همه افراد و همه گروه های سنی و شغلی در معرض ابتلا و عوارض بیماری کرونا هستند، ولی برخی افراد در صورت ابتلا به بیماری دچار فرم شدیدتر می‌شوند و میزان بستری شدن و یا مرگ در آنها بیشتر است؛ مثل افراد بالای ٦۵ سال و یا افرادی که دچار چاقی مفرط، برخی بیماری‌های قلبی عروقی، ریوی مزمن، سرطان‌ها و یا دیابت هستند. در برخی مشاغل نیز احتمال مواجهه با ویروس عامل بیماری در آن ها خیلی زیاد تر از دیگران است مثل افرادی که در محیط کوچک بسته کار می‌کنند و در تماس مکرر با تعداد زیادی از مردم هستند و تهویه کافی در محیط کارشان وجود ندارد.

همچنین افراد شاغل در کارهای بهداشتی _درمانی به دلیل مراجعه بیماران در معرض خطر هفت برابر بیشتر نسبت به سایر مردم هستند. وی افزود: از این رو قطعا گروه‌های اولویت‌دار دریافت واکسن، بخش قابل توجهی از جمعیت هر کشور را تشکیل می‌دهند و در ایران نیز جمع افراد سالمند و مبتلا به بیماری‌های زمینه‌ای، خاص و گروه‌های شغلی بهداشتی_درمانی و سایر مشاغل پر خطر جمعیتی نزدیک به ۳۰ میلیون نفر را تشکیل می‌دهند. با توجه به اینکه تولید و توزیع واکسن در دنیا به تدریج افزایش می‌یابد بنابراین در ابتدای امر امکان تامین واکسن برای مثلا ۳۰ میلیون نفر فراهم نخواهد بود. واکسن‌های کرونا عموما باید دو نوبت تزریق شوند؛ یعنی حداقل ٦۰ میلیون دوز واکسن برای واکسیناسیون ۳۰ میلیون نفر لازم است. مسلما این تعداد واکسن طی یک محموله وارد کشور نخواهد شد و در چند محموله متوالی و با فواصل زمانی چند ماهه تامین خواهد شد. لذا باید یک برنامه زمان‌بندی برای اولین افرادی که در اولویت دریافت واکسن هستند تهیه شود و بر حسب ورود تدریجی واکسن، افرادی که در بالاترین اولویت‌ها هستند به تدریج مراجعه کرده و واکسن تزریق کنند. زهرایی تاکید کرد: از طرف دیگر حتی اگر در مثال ذکر شده تعداد ٦۰ میلیون دوز واکسن مورد نیاز در یک زمان در داخل کشور فراهم باشد، از نظر اجرایی امکان اینکه ۳۰ میلیون نفر در طی ٤ یا ۵ روز واکسن دریافت کنند، میسر نخواهد بود. پس حتی در فرض این شرایط نیز دولت باید برنامه زمانبندی برای مراجعه گروه‌های اولویت‌دار انجام دهد تا از ادحام بی‌مورد در مراکز واکسیناسیون جلوگیری شود.

او با اشاره به اینکه همه کشورها واکسیناسیون کرونا را بر اساس اولویت بندی انجام می دهند، ادامه داد: همه به همین شیوه عمل می‌کنند به دلیل اینکه واکسن به تدریج تولید و توزیع می‌شود و به همین علت اولویت بندی و مراجعه تدریجی افراد بر حسب میزان اولویت و پر خطر بودن یک اصل قطعی است که در همه کشورهای دنیا انجام می‌شود. حتی اگر کشوری برنامه واکسیناسیون سراسری برای همه جمعیتش را هم داشته باشد، قطعا ابتدا از گروه‌هایی شروع می‌کند که در درجه بالاتری از خطر ابتلا قرار دارند.

واکسیناسیون کرونا در پایگاه‌های بهداشتی سراسر کشور

وی درباره مراکزی که واکسیناسیون کرونا را انجام می‌دهند، تصریح کرد: در همه پایگاه‌های بهداشتی سراسر کشور خدمات واکسیناسیون کرونا برای افراد و جمعیت‌های پر خطر بر حسب اولویت‌های اعلام شده و با اطلاع رسانی وسیع از طریق همه رسانه‌های عمومی، انجام خواهد شد. در برخی از مکان‌های تجمعی نیز حسب اولویت بندی یاد شده، تیم‌های بهداشتی در محل‌هایی مانند مراکز نگهداری از سالمندان و یا مراکز نگهداری از معلولین جسمی یا ذهنی و... حضور خواهند یافت. زهرایی درباره جزئیات تزریق واکسن کرونا، اظهار کرد: اکثر واکسن‌های کرونا بر اساس اطلاعات منتشر شده از سوی تولید کنندگان واکسن در ۲ نوبت به فاصله ۲ تا ٤ هفته تزریق می شوند. اما درباره اینکه آیا کسانی که واکسن کرونا می‌زنند باید سالیانه دوباره واکسن کرونا بزنند یا خیر هنوز اطلاعات کمی در دست است و نمی توان اظهار نظر کرد. بنابراین باید منتظر بررسی‌های بیشتر محققین در این زمینه باشیم.

بهبودیافتگان کرونا هم واکسن می‌زنند

وی در پاسخ به سوالی مبنی بر اینکه آیا بهبودیافتگان کرونا هم باید واکسن بزنند یا خیر؟، گفت: با توجه به اینکه خیلی از افراد مبتلا شده از نظر علائم بالینی به فرم خفیف آن مبتلا شده‌اند و ممکن است از ابتلای خودشان مطلع هم نباشند، لذا بررسی سوابق از نظر ابتلای قبلی ضروری نیست. از طرف دیگر نتایج اولیه بررسی محققین نشان داده افرادیکه به فرم خفیف بیماری مبتلا می‌شوند، آنتی بادی‌های محافظتی، مدت کمتری در خونشان باقی می‌ماند و ممکن است مجدد در معرض خطر ابتلا باشند. در نهایت دریافت واکسن در افرادی که سابقه ابتلا داشته باشند بر اساس اطلاعات علمی موجود مشکلی برای فرد ایجاد نمی‌کند و فقط سبب تقویت پاسخ ایمنی و مصونیت فرد می‌شود. لذا بهتر است این افراد نیز واکسن دریافت کنند.

زهرایی تاکید کرد: بر اساس برنامه ریزی وزارت بهداشت و با توجه به زیرساخت‌های پرونده الکترونیک سلامت که در سال‌های اخیر برقرار شده است همه داده‌های واکسیناسیون افراد از جمله تزریق واکسن کرونا در سامانه‌های الکترونیکی مربوط به سلامت افراد ثبت و ذخیره می شود. همچنین در صورتی که برای سفرهای بین‌المللی نیاز به گواهی واکسیناسیون کرونا باشد، افراد به مراکز بهداشت شهرستان محل سکونت خود مراجعه و ضمن اعلام درخواست خود گواهی واکسیناسیون کرونا دریافت می‌کنند.

وی با تاکید بر اینکه فردی که واکسن می‌زند نمی‌تواند بلافاصله ماسک زدن و سایر اقدامات پیشگیرانه را کنار بگذارد، خاطرنشان کرد: اولا برای ایجاد ایمنی کافی باید دو نوبت واکسن به فاصله ۲ تا ٤ هفته تزریق شود و مدت زمان تحریک و پاسخ مطلوب سیستم ایمنی هم حدود دو هفته بعد از واکسن خواهد بود؛ لذا تا ٦ هفته بعد از تزریق اولین نوبت واکسن، هنوز ایمنی کافی ایجاد نشده است. ثانیا به دلیل جدید بودن واکسن‌های کرونا توصیه می‌شود تا زمانی که مطالعات محققین اطمینان کافی را از نظر عدم نیاز به ماسک زدن را ثابت نکرده (احتمالا تا اوایل بهار ۱٤۰۰) افرادی که واکسن می‌زنند هم برای احتیاط، توصیه‌های پیشگیرانه عمومی را رعایت کنند.

دکه مطبوعات

رستوران سای دا
SAYDA
انواع غذاهای ایرانی و دریایی
با کادری مجرب و باسابقه
آماده عقد قرارداد با شرکت ها و موسسات
آدرس: کیش- بلوار خیام
خیابان باباطاهر TS44
تلفن: ۰۷۶۴۴۴۴۰۴۰۰